

Тернопіль — місто, що дихає історією, та водночас місто, історію якого достеменно не знають навіть його жителі. Упродовж десятиліть минуле Тернополя описували, зважаючи на складні міжнаціональні взаємини, класові підходи тощо.

До першого приходу радянських військ у 1939 р. така історія поставала як суцільна смуга поневірянь місцевих жителів, розбавлена вірою в світле майбутнє, але чомусь у єдності з росіянами. Минуло уже близько 30 років відтоді, як у Східній Європі впав комунізм, а разом з ним обмеження на дослідження своєї історії — коренів, що сформували сучасну культуру і лад життя українських міст, містечок і сіл. Ось і в Тернополі відбувся «вибух» зацікавлення до минулого. Різним сторінкам історії Тернополя за ці три десятиліття було присвячено сотні, якщо не тисячі статей і розвідок, з'явилося більше десятка цікавих книг про місто та його видатних людей. Інформації про Тернопіль начебто стільки, що в ній можна загубитися. А все ж і в тернопільців, і в гостей міста виникає попит на своєрідний синтез — видання, за допомогою якого можна пізнавати історію міста та водночас візуалізувати її. Як відгук на таке бажання виникла ідея альбому «ТЕРНОПІЛЬ. Історичні подорожі містом», який ви, шановні читачі, тримаєте в руках.

Підготовка альбому до публікації, обговорення, добір найцікавішої інформації та наповнення сторінок світлинами стали також мандрівкою і для нас — колективу, який готував видання упродовж понад півроку. Сподіваємося, що те, чим ми ділимося, спонукатиме вас до подорожі в часі та знайомства з нашим старовинним містом і його людьми. Перед вами відчиняється вікно у світ того Тернополя, голос якого з тихою ностальгією лунає в парках, вуличках, забутих двориках, проявляється у звичках тернополян... Тож ну во в подорож!

*Володимир Мороз, історик.
Віктор Хіхловський, фотограф.*

Тернопіль, 2018 р

Пожовтілі од часу світлини
Бережуть теплоту давнини,
Тут завулків погорблені спини
І майданів стривожені сні.
В назвах вулиць — історії кроки:
Старий ринок, Камінна, Стрілка...
Тут для внуків правдиві уроки,
Що не викрала часу ріка.
Древній замок
До церкви над ставом
Зазирає крізь марево літ.
...Із поштівок минуле постало,
Щоб у сполин здійснити політ.

Олег Герман

Тернопільський став перед Другою світовою війною
Ternopil Pond before World War II

Вітрильна яхта «Тернопіль»
The sailing yacht *Ternopil*

Тернопільський став

Ternopil Lake

Тернопільський став — одна з найбільших водойм області. Її площа — 317 га, тобто 783 акри. Став молодший від самого міста всього на 8 років — дозвіл на його заснування власникові Тернополя графу Янові з Тарнова надав 16 березня 1548 р. польський король Сигізмунд I Старий. До початку ХХ ст. став був важливим джерелом прибутку — рибу з нього експортували в сусідні краї. Тепер він — одне з улюблених місць відпочинку містян та їхніх гостей.

The lake is one of the largest water basins in Ternopil region. Its area is 317 hectares or 783 acres. The lake is younger than Ternopil only for eight years. The owner of Ternopil — a count Jan from Tarnow — got the permission from Polish King Sigismund I the Old to build the lake in the valley of the Seret River on 16 March 1548. Ternopil Lake was a prominent source of economic profit until the beginning of the twentieth century — its fish was exported to the neighbouring lands. Nowadays the lake is one of the favourite attractions for its residents and guests.

